

عنوان مقاله:

نسبت سنجی دیپلماسی ایدئولوژیک محور و منافع ملی در منابع سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

محل انتشار:

فصلنامه سیاست دفاعی، دوره 30، شماره 117 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

مهدی روحی - دانشجوی دکتری، دانشگاه جامع امام حسین (علیه السلام)، تهران، ایران

هادی تاجیک - نویسنده مسئول: استادیار، دانشگاه جامع امام حسین علیه السلام، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر به تبیین و نسبت سنجی میان دیپلماسی ایدئولوژیک اسلامی و دیپلماسی مبتنی بر منافع ملی در منابع سیاست خارجی کشورمان می پردازد. در فضای رسانه ای پس از انقلاب، همواره نوعی تعارض میان دیپلماسی ایدئولوژیک و منافع ملی تصور شده است. برخی معتقدند در صورت پی گیری دیپلماسی ایدئولوژیک، منافع ملی تامین نشده یا در معرض خطر قرار می گیرد، درحالی که تبیین دقیقی میان این دو صورت نگرفته است. مساله اصلی این پژوهش این است که در منابع سیاست خارجی چه نسبتی می توان میان دیپلماسی ایدئولوژیک و منافع ملی برقرار کرد؟ از این رو ابتدا دیپلماسی اسلامی با روش توصیفی تحلیلی و با کمک از روش تحلیل گفتمان، در روابط خارجی تبیین؛ سپس با تدقیق معنای منافع ملی، به نسبت سنجی آن ها خواهیم پرداخت. در نتیجه می توان گفت دیپلماسی اسلامی به عنوان یک گفتمان، سه هدف کلی یا خرده گفتمان «حفظ بقا و امنیت»، «تعامل عادلانه» و «توسعه نفوذ» را پیگیری می کند. چگونگی و موقعیت زمانی انتخاب هر یک از اهداف سه گانه را حاکم دینی با استفاده از اصول «اجتهاد»، «مصلحت» و «اهم و مهم» انتخاب می کند. ذیل هر یک از خرده گفتمان ها، تاکتیک هایی برای دیپلماسی اسلامی در نظر گرفته شده است. در مقابل، دیپلماسی مبتنی بر منافع ملی را مولفه «قدرت» و «ثروت ملی» پی ریزی می کند که در دست یابی به اهداف سه گانه فوق، ممکن است منطبق بر اصول اسلامی یا بر اصولی مانند منفعت طلبی، نقض عهد یا مبتنی بر استعمار صورت بندی شود که در نهایت می توان گفت احساس تناقض میان این دو نوع از دیپلماسی از یک تقابل مصنوعی و شیطنت آمیز، توسط برخی رسانه ها ترویج شده و منافع ملی فی الجمله در سیاست خارجی ایدئولوژیک نیز تامین می شود.

کلمات کلیدی:

دیپلماسی ایدئولوژیک، منافع ملی، گفتمان، قدرت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1434802>

